

Bedriftsdemokratinemndas protokoll

11/06

Historisk arkiv

Publisert under: Regjeringen Solberg

Utgiver: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Dato: 15.12.2006

Behandlede saker: Det norske Veritas og Møreforsking.

Møte i Bedriftsdemokratinemnda 15. desember 2006

Tilstede

Gudmund Knudsen

Liv Synnøve Taraldsrud

Espen Johannessen

Gro Granden

Ragnhild Hagen

Margrethe Husebø

Gudmund Knudsen deltok ikke ved behandlingen av sak 06/25.

Fra sekretariatet møtte Maria Gangsaas Sogn og Bodil Stueflaten.

I behandlingen av sak 06/17 Det norske Veritas møtte representanter for henholdsvis Veritas Funksjonærforening (VEFF) og ledelsen for Det Norske Veritas (DNV).

Møtet varte fra 0900 – 1430.

Vedtak ble truffet i følgende saker

[Sak 06/17 Det norske Veritas](#)

[Sak 06/25 Møreforsking](#)

1. Godkjenning av møteinnkalling

Innkallingen til møtet i Bedriftsdemokratinemnda 15. desember 2006 ble godkjent.

2. Sak 06/17 Det Norske Veritas

Veritas Funksjonærforening (VEFF) har i brev 27. september 2006 søkt om endring i konsernordningen for stiftelsen Det Norske Veritas (DNV) med datterselskaper. VEFF representerer i overkant av 2/3 av de ansatte i DNV i Norge. VEFF krever at de ansatte skal være representert i stiftelsens styre med to observatører i tillegg til de tre representantene de har i dag. Dessuten ønsker de at representasjonen skal begrenses til ansatte i Europa. I dag omfatter konsernordningen DNVs ansatte over hele verden.

DNV har i brev av 23. oktober 2006 imøtegått søknaden. DNV mener at det ikke er noe behov for å endre den gjeldende ordningen som har grunnlag i nemndas vedtak av 16. mars 1990.

Partene har lagt fram en etter forholdende omfattende mengde dokumentasjon. Partene deltok dessuten i nemndas møte 15. desember 2006 hvor de fikk anledning til å legge fram sitt syn på saken for nemnda, kommentere motpartens anførsler og svare på spørsmål fra nemndas medlemmer.

Konsernordningen for Veritaskonsernet ble som nevnt fastsatt av Bedriftsdemokratinemnda i vedtak 16. mars 1990. Ordningen innebærer at de ansatte i DNV og datterselskaper der DNV eier aksjer eller andeler som representerer mer enn 50 % av stemmene, eller DNV sammen med ett eller flere datterselskaper til sammen eier så mange aksjer eller eierandeler at de representerer mer enn 50 % av stemmene i et selskap, er valgbare og har stemmerett ved valg av de ansattes representanter til Rådet og styret i DNV.

De ansatte er i dag representert i styret for stiftelsen Det norske Veritas med 3 av 9 medlemmer, som velges av og blant Veritasansatte i hele verden. I tillegg er de ansatte representert med 6 av 40 medlemmer i Rådet. Valget av representanter til stiftelsens styre skjer "world wide" i henhold til DNVs regler for valg av ansatterepresentanter, og prinsippet om globale valg er også nedfelt i stiftelsens vedtekter. Representasjonen i Rådet er basert på avtale mellom VEFF og DNV.

DNV med datterselskaper er et internasjonalt konsern, som har om lag 6400 ansatte i ca. 100 land. Konsernet har over 130 datterselskaper og filialer, med ca. 85 ulike nasjonaliteter ansatt. Ca. 2000 er ansatt i Norge.

I henhold til vedtektene er DNV "en frittstående uavhengig og selvstendig institusjon, som har som formål å virke for sikring av liv og verdier til sjøs og lands. Institusjonen foretar klassifikasjon, kvalitetssikring og sertifisering av skip, anlegg og systemer og utfører forskning i tilknytning til disse oppgaver. For øvrig kan institusjonen, i den utstrekning dens integritet ikke svekkes, utføre oppdrag som utnytter dens viten eller som bidrar til å utvikle kunnskaper som vil kreves for å løse disse oppgaver."

VEFF ønsker prinsipielt at de ansattes representasjon i stiftelsens styre utvides med to observatører med varamedlemmer, som de mener de har krav på i medhold av stiftelsesloven § 42 sammenholdt med aksjeloven § 6-5. DNV mener at aksjeloven ikke kommer til anvendelse ettersom konsernspissen er en stiftelse.

I tilknytning til VEFFs krav om utvidet styrerepresentasjon har DNV anført at nemndas oppgave er å behandle spørsmålet om "allokering" av de ansatte innenfor konsernet, og at nemnda allerede har gjort dette i sitt vedtak 16. mars 1990. Nemnda er etter DNVs syn ikke rette organ til å avgjøre konsekvensen av "allokeringsavgjørelsen" og kan derfor ikke avgjøre hvor mange ansatterepresentanter det skal være i stiftelsens styre.

VEFF mener derimot at Bedriftsdemokratinemndas kompetanse til å behandle søknader om konsernordninger også innebærer en kompetanse til å tolke aksjelovens og stiftelseslovens bestemmelser om hva konsernordningen innebærer mht. antall styremedlemmer valgt av og blant de ansatte, og viser til at nemnda også tidligere prejudisielt har tatt stilling til slike spørsmål.

Subsidiært ønsker VEFF lovens maksimale representasjon i Det norske Veritas Holding AS og i eventuelle øvrige datterselskaper med mer enn 30 ansatte, samt at det etableres bedriftsforsamling i Det Norske Veritas AS.

VEFF ønsker som nevnt også at valgene, før det er etablert et globalt velfungerende samarbeid, begrenses til ansatte i Europa.

Denne delen av søknaden er begrunnet med at 2/3 av de ansatte i konsernet er ansatt i selskaper utenfor Norge, og at disse kan få svært stor innflytelse på hvilke kandidater som foreslås og blir valgt. VEFF ønsker en styrt prosess, der ansatte i datterselskapene utenfor Europa innlemmes i konsernordningen etter søknad, blant annet på bakgrunn av at det bør være etablert gode samarbeidsprosedyrer og bedriftsdemokratisk kultur i disse delene av konsernet før de inkluderes i ordningen.

VEFF viser til at ansatterepresentantene i henhold til valgreglementet slik det tidligere lød, burde velges av og blant de ansatte i Europa, og at ordningen for øvrig har blitt praktisert slik at det hovedsakelig har vært norske representanter i styret.

DNV viser til at ordningen med globale valg har vært slik i over 17 år, og mener at denne har fungert godt. Selskapets ønsker å inkludere alle ansatte i konsernets bedriftsdemokrati, og viser blant annet til at en ordning der noen ansatte får bedriftsdemokratiske rettigheter og andre ikke, ville være i strid med alminnelige likhetsprinsipper. De viser videre til at DNV har forpliktelser etter FNs Global Compact, som er en avtale som innebærer en plikt til å etterleve menneskerettighetene, og bygger på den grunnleggende forståelsen om likeverd og på ILO-konvensjonene som gir alle rett til organisering og demokratisk medvirkning.

Dersom nemnda vedtar at valget til styret i stiftelsen Det norske Veritas skal skje av og blant også de utenlandske ansatte, ber VEFF om at det foretas en vurdering av hvorvidt hensynet til representativitet og hemmelige valg er tilstrekkelig ivare tatt ved elektroniske valg.

Bedriftsdemokratinemnda viser innledningsvis til at det i saken er uenighet mellom selskapet og representantene for den lokale fagforeningen om den geografiske rekkevidden av konsernordningen og om hvor mange representanter de ansatte har rett til å være representert med i stiftelsens styre.

Spørsmålet om hvor mange representanter de ansatte har rett til å være representert med i en næringsdrivende stiftelses styre er et lovtolkingsspørsmål som prinsipielt hører under domstolene og som ikke Bedriftsdemokratinemnda har myndighet til å avgjøre med endelig virkning. Etter stiftelsesloven § 42 jf. representasjonsforskriften § 6 hører det imidlertid under Bedriftsdemokratinemnda å treffe vedtak om konsernordning i stiftelser som nevnt i stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav c ("holdingstiftelse"). I denne sammenheng må nemnda etter omstendighetene kunne basere sitt vedtak på en oppfatning av hvor mange styremedlemmer de ansatte har rett til å være representert med i holdingstiftelsens styre og basere sitt vedtak på dette. I saken her må derfor nemnda i forbindelse med avgjørelsen av søknaden fra VEFF om konsernordning kunne basere sitt vedtak på sin oppfatning av hvor mange styrerepresentanter de ansatte vil ha rett til under konsernordningen og utforme vedtaket i samsvar med dette. Dette kan ikke nemnda være avskåret fra.

Det norske Veritas er en stiftelse, og spørsmålet om hvor mange representanter de ansatte har krav på i styret i stiftelsen må derfor avgjøres med utgangspunkt i reglene i stiftelsesloven. Stiftelsesloven § 42 gjelder de ansattes rett til representasjonsrett i såkalte holdingstiftelser som nevnt i stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav c. Bestemmelsen gir reglene i aksjeloven § 6-5 tilsvarende anvendelse, for så vidt gjelder næringsvirksomhet. Aksjeloven § 6-5 første ledd knytter seg til reglene om ansattes rett til å velge styremedlemmer i aksjeloven § 6-4 og fastsetter at Bedriftsdemokratinemnda etter søknad kan bestemme at de ansatte i konsernet ved anvendelsen av § 6-4 skal regnes som ansatte i selskapet (konsernordning).

DNV har et omfattende antall datterselskaper i inn- og utland. Ut fra opplysningene i saken legger nemnda til grunn at de underliggende selskapene driver næringsvirksomhet. DNV er derfor en næringsdrivende stiftelse som faller inn under virkeområdet for stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav c, jf. § 42. I samsvar med dette legger nemnda til grunn at aksjeloven § 6-5 gjennom henvisningen i stiftelsesloven § 42 kommer tilsvarende til anvendelse på DNV med underliggende selskaper.

Når det gjelder spørsmålet om hvor mange representanter i styret de ansatte har rett til, viser som nevnt aksjeloven § 6-5 til § 6-4. Det er derfor reglene i § 6-4 i aksjeloven som er avgjørende for antallet representanter de ansatte har rett til i en holdingstiftelse hvor det er truffet vedtak om konsernordning. I denne sammenheng er det av betydning at det følger av aksjeloven § 6-5 første ledd at de ansatte i selskaper som omfattes av konsernordningen regnes som ansatte i holdingstiftelsen i forhold til representasjonstersklene i § 6-4 første, annet og tredje ledd.

Stiftelsen Det norske Veritas har som nevnt ingen ansatte, men DNV som konsern har som nevnt om lag 6400 ansatte. Spørsmålet er imidlertid om dette betyr at det er aksjeloven § 6-4 tredje ledd som er avgjørende for omfanget av representasjonsretten. Etter denne bestemmelsen skal de ansatte i selskap som har flere enn 200 ansatte velge ett styremedlem med varamedlem eller to observatører med varamedlemmer i tillegg til den representasjonen som følger av annet ledd (inntil en tredjedel, og minst to av styrets medlemmer med varamedlemmer.). Etter bestemmelsens ordlyd er imidlertid den merrepresentasjonen bestemmelsen fastsetter begrenset til der hvor "det er avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling". Etersom stiftelser ikke har bedriftsforsamling, og det derfor ikke er aktuelt å inngå slik avtale som lovbestemmelsen omhandler, kan det spørres om dette betyr at den merrepresentasjonen aksjeloven § 6-4 tredje ledd fastsetter ikke gjelder i holdingstiftelser hvor det er etablert konsernordning med grunnlag i stiftelsesloven § 42, jf. aksjeloven § 6-5.

Når det gjelder representasjon i stiftelser som selv har flere enn 200 ansatte, følger det etter nemndas syn direkte av stiftelsesloven § 41 annet ledd at regelen om merrepresentasjon i aksjeloven § 6-4 tredje ledd gjelder uavhengig av om stiftelser ikke har bedriftsforsamling. Det vises i denne sammenheng også til merknadene til stiftelsesloven § 41 på side 115 i Ot.prp. nr. 15 (2000-2001) Om lov om stiftelser (stiftelsesloven). Der fremgår det at "reguleringen av representasjonsretten for øvrig, er den (...) samme som etter aksjeloven. Reglene er utformet slik at de viser direkte til aksjeloven (...)". Det uttales videre at "Hvis stiftelsen har flere enn 200 ansatte, skal de ansatte velge ett styremedlem og ett varamedlem *i tillegg* til at de skal velge inntil en tredjedel og minst to av styrets medlemmer." [vår utheving] Det tas ikke noe forbehold for at det er inngått

avtale om ikke å ha bedriftsforsamling. Fordi det ikke finnes noe slikt organ innenfor stiftelseslovgivningen, og de ansatte heller ikke har noe lovmessig krav på å være representert i andre organer enn styret, må forarbeidene tas på ordet.

Når det gjelder representasjon i egen stiftelse må det etter nemndas oppfatning, på bakgrunn av lovens ordlyd og de klare uttalelsene i forarbeidene som er referert over, konkluderes med at § 6-4 tredje ledd skal forstås slik at de ansatte i en stiftelse som selv har ansatte har krav på å få velge ett styremedlem og ett varamedlem (eller to observatører) *i tillegg* til en tredjedel og minst to av styrets medlemmer, uavhengig av om stiftelsen ikke har bedriftsforsamling. Det har i denne sammenheng ikke betydning om det i stiftelsen er andre organer hvor de ansatte har representasjon, slik som tilfelle er for DNV hvor de ansatte i henhold til avtale er representert i Rådet. Et slikt organ kan i denne sammenheng ikke likestilles med bedriftsforsamling. Det vises i denne sammenheng også til stiftelsesloven § 36 som begrenser den myndigheten som kan legges til slike avtalte og/eller vedtektsbestemte organer og som innebærer at slike organer ikke kan likestilles med bedriftsforsamling i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper.

Når det etableres konsernordning i medhold av stiftelsesloven § 42, jf. aksjeloven § 6-5 skal de ansatte i de underliggende selskapene etter aksjeloven § 6-5 første ledd som nevnt ved anvendelsen av § 6-4 regnes som ansatt i holdingsstiftelsen. Etter nemndas syn tilsier hensynet til sammenheng og konsekvens i regelverket om de ansattes representasjon i næringsdrivende stiftelser at reglene om merrepresentasjon i aksjeloven § 6-4 tredje ledd gjelder for de ansattes representasjon i en holdingsstiftelses styre når det er truffet vedtak om konsernordning som omfatter flere enn 200 ansatte slik som tilfellet er for DNV. Nemnda mener således at det ved anvendelsen av aksjeloven § 6-4 tredje ledd på konsernordninger etter stiftelsesloven skal det ses bort fra vilkåret om at " det skal være avtalt at selskapet ikke skal ha bedriftsforsamling." Lovforarbeidene gir ikke holdepunkter for et annet syn, jf. Ot. prp. nr. 15 (2000-2001) om lov om stiftelser side 117.

Bedriftsdemokratinemnda mener på denne bakgrunn at bestemmelsen i aksjeloven § 6-4 tredje ledd sammenholdt med stiftelsesloven § 42, må forstås

slik at de ansatte i et konsern med en holdingsstiftelse som mor, slik tilfellet er i Veritaskonsernet, har rett til å få velge ett styremedlem og ett varamedlem eller to observatører med varamedlemmer *i tillegg til* en tredjedel og minst to av styrets medlemmer. Dette gjelder uavhengig av eventuell (avtalebasert) representasjon i stiftelsens Råd.

I møtet 15. desember 2006 tok nemnda opp spørsmålet om partene ønsket ett ekstra styremedlem eller to observatører. Fra DNV ble det gitt uttrykk for ønske om et ekstra styremedlem ut fra hensynet til ikke å få for stort styre. Dette kunne, slik nemnda oppfattet det, godtas av VEFF som opprinnelig hadde søkt om to observatører. Nemnda treffer i samsvar med dette vedtak om konsernordning hvor de ansatte i DNV og i datterselskaper i Veritas-konsernet har rett til å velge fire representanter til styret i Stiftelsen Det norske Veritas. Det forutsettes at styret skal bestå av ni personer som i dag. Dersom det skjer endringer i styrets størrelse, forutsetter Bedriftsdemokratinemnda at det søkes nemnda om endring av konsernordningen.

Når det gjelder spørsmålet om hvilke ansatte som skal inkluderes i konsernordningen, tar nemnda utgangspunkt i den nå gjeldende ordningen som omfatter alle ansatte i konsernet, også de utenlandske i og utenfor Europa. Bedriftsdemokratinemnda kan ut fra opplysningene i saken ikke se at det er grunn til å endre på dette slik VEFF har søkt om.

For å sikre at de norske ansattes representasjon ikke bortfaller som følge av at selskapet ekspanderer internasjonalt, tok nemnda i møte 15. desember 2006 opp spørsmål om valgkretsinndeling. Nemnda forsto partene slik at det var ønskelig at nemnda traff vedtak om valgkretsinndeling som blant annet ivaretar dette hensynet. I samsvar med dette fastsetter Bedriftsdemokratinemnda en valgkretsordning som innebærer at det skal velges to medlemmer med varamedlemmer fra den norske delen av konsernet, ett medlem med varamedlemmer fra den europeiske delen av konsernet utenfor Norge og ett medlem med varamedlemmer fra de delene av konsernet på verdensbasis som ligger utenfor Europa.

I møtet 15. desember 2006 ble det også reist spørsmål om nemnda skulle treffe vedtak om unntak for representasjon i datterselskapene i konsernet. Nemnda

har ut i fra de foreliggende opplysningene og av hensyn til saksbehandlingsreglene i representasjonsforskriften § 5 ikke funnet å kunne treffe slikt vedtak. Dersom det skulle være ønskelig med et slikt vedtak, kan det sendes særskilt søknad om dette.

I møtet ble det også reist spørsmål ved om den delen av vedtaket fra 1990 som dreide seg om representasjon i Rådet skulle videreføres, noe som ble bekreftet av partene. Nemnda kan imidlertid ikke se at den har kompetanse til å fatte vedtak om konsernordning ved valg av medlemmer til et vedtektsfestet organ, og viser til at dette eventuelt må bero på avtale mellom partene.

I søknaden oppgis det at valgene av representanter for de ansatte gjennomføres som elektroniske valg. Bedriftsdemokratinemnda godkjenner dette under forutsetning av at valget gjennomføres på en måte som tilfredsstillende kravet til hemmelighold jf representasjonsforskriften § 9 andre ledd. Videre forutsettes det at alle har tilgang til pc og er fortrolig med bruk av denne med sikte på valgdeltagelsen, at hensynet til anonymitet ivaretas og at valget for øvrig gjennomføres i samsvar med representasjonsforskriften, herunder at systemet muliggjør gjennomføring av valget som forholdstallsvalg. Nemnda forutsetter også at forholdet til personopplysningsloven ivaretas.

Bedriftsdemokratinemnda viser avslutningsvis til pkt. II i gjeldende vedtak, der det fremgår at valg av de ansattes representanter skal gjennomføres som preferansevalg i stedet for listevalg dersom det kreves forholdstallsvalg. Av pkt IV i vedtaket fremgår det at godkjenningen bare gjelder for valget i 1990. I vedtak fra 1992 er ordningen videreført inntil videre. Partene har opplyst at ordningen ikke lenger er i bruk, og at det således ikke er behov for unntak fra representasjonsforskriftens valgeregler. På denne bakgrunn oppheves

Bedriftsdemokratinemndas vedtak 12. mai 1992, og pkt. II og IV i vedtaket fra 1990 videreføres ikke.

Bedriftsdemokratinemnda fatter slikt

vedtak:

"I medhold av stiftelsesloven § 42, jf. aksjeloven 6-5 jf. representasjonsforskriften §§ 5, 6 og 9 tredje ledd godkjenner Bedriftsdemokratineemnda følgende konsernordning for stiftelsen Det norske Veritas og selskaper stiftelsen har bestemmende innflytelse over, jf. stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav c:

I

Bedriftsdemokratineemndas vedtak 16. mars 1990 og 12. mai 1992 i sak 3/90 Det norske Veritas oppheves.

II

De ansatte i stiftelsen Det norske Veritas og i selskaper hvor stiftelsen har bestemmende innflytelse som nevnt i stiftelsesloven § 4 annet ledd bokstav c, jf. § 4 tredje ledd, har stemmerett og er valgbare ved valg av ansattes representanter til styret i stiftelsen Det norske Veritas.

III

Valget til styret i stiftelsen Det norske Veritas skal gjennomføres i tre valgkretser:

- a) Ansatte i de norske selskapene skal velge 2 medlemmer
- b) Ansatte i stiftelsens europeiske selskaper skal velge 1 medlem
- c) Ansatte i stiftelsens selskaper utenfor Europa skal velge 1 medlem

IV

Valget av representanter for de ansatte til styret i stiftelsen Det norske Veritas kan gjennomføres som elektronisk valg.

V

Etablerer eller overtar stiftelsen nye selskaper, forutsettes de ansatte i disse å bli innlemmet i den felles representasjonsordningen.

VI

Ved vesentlige endringer forutsettes det at stiftelsen sender ny søknad til nemnda.

VII

For øvrig gjelder stiftelseslovens og representasjonsforskriftens regler om de ansattes representasjon i stiftelsens styre.

VIII

Godkjennelsen gjelder inntil videre jf. representasjonsforskriften §§ 5 og 6.”